

nen wordt, de bondsbreker uit de gemeenschap van het Verbond en al bouwt hij nu een stad ter woning en noemt hij die naar den naam van zijn zoon (vgl. 4:17), hij blijft op de aarde banneling. De eerste afgesnedenen. De eerste afgesnedenen. Van de kerk afgescheiden en afgesneden en dus van de waarachtige cultuur. Zoo is er ook geen enkele duisterheid in die mededeeling van 4:17, dat Kain een stad bouwt. Want al zou Kain dan ook vlak na de vervloeking al stedseling geworden zijn, dat doet niets af van het feit, dat hij op aarde zwervende en dolende blijft, omdat hij is verdreven dáár van dien aardbodem, waar de gemeenschap des Verbonds was. Zoals van den koning van Roemenië b.v. vandaag gezegd kan worden, dat hij buiten zijn eigen land omzwerft 'en een banneling is, al woont hij misschien in een prachtige villa in Zwitserland of aan de Riviera, zóó is Kain zwervende en dolende op aarde, omdat hij verdreven is van den aardbodem-van-toen. Alleen zóó wordt m.i. recht gedaan aan de eenheid van dezen pericoop, aan de kracht van dat hebreuwsche voorzetsel „van den aardbodem weg”, en óók aan de kracht van den goddelijken vloek: de aardbodem zal u zijn vermogen niet meer geven. Daar is geen uitzondering op, dat is maar geen verzwarende van Gen. 3:7, maar dat is een communicatie: Jahve is de E E R S T E, die den ban voltrekt. Spakenburg. KAMPHUIS.

UIT DE SCHRIFT

Voor een iegelijk die gelooft

„Een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft”. Rom. 1:16.

Het evangelie van Christus is een kracht Gods tot zaligheid.

Door middel van de blijde boodschap redt God zondaren van het verderf.

Het is niet zóó, dat het evangelie ons slechts zou aanwijzen op welke wijze we gered moeten worden. Maar het redt daadwerkelijk.

Olevianus teekent bij dezen tekst aan: „Het evangelie is een krachtig en machtig instrument, waardoor God niet alleen de heerlijke weldaden van dood en opstanding van Christus verklaart, maar God werkt daardoor krachtig en machtig, n.l. door menschen te trekken tot het geloof”.

Het heeft Gode behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken die gelooven (1 Cor. 1:21).

Dat wil niet zeggen, dat alle menschen zalig worden. Zelfs niet dat alle menschen die het evangelie hooren, gered worden.

Het evangelie is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft.

Letterlijk staat er in het Grieksch: voor elken geloovende.

Voor ieder, die het evangelie volhardend gelooft. Wie het evangelie ongeloovig verwerpt gaat verloren.

Wie alleen maar voor een oogenblik de blijde boodschap met vreugde aanneemt, maar straks weer door de beslommeringen van dit leven in beslag wordt genomen, dat er voor het evangelie geen plaats overblijft, komt om.

Eén ding is dus noodig voor Jood en Heiden, voor „vrome” en goddelooze menschen, voor kerkmenschen en tollenaars en zondaren. Zullen ze gered worden dan is noodig, dat ze gelooven en in dat geloof volharderen.

Dat ligt ook in den aard van het evangelie. Het is een boodschap.

Hoe kan een boodschap haar werk doen als ze geen geloof vindt?

Wanneer een patiënt welgert de medicijnen, die voor genezing noodig zijn, te gebruiken, dan kunnen ze geen baat geven.

Zoo kan het evangelie geen kracht Gods tot zaligheid zijn, wanneer het niet met een geloovig hart wordt aangenomen.

Daar is de Schrift vol van.

Zoo heeft de Heiland de apostelen uitgezonden met de opdracht: „Gaet henen in de geheele wereld, predikt het evangelie allen creaturen. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. Maar die niet zal geloofd hebben zal verdoemd worden” (Marcus 16:15).

Als de stekbewaarder te Filippi na de bekende wonderlijke gebeurtenissen vraagt: Heeren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?, dan antwoorden Paulus en Silas hem: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden (Hand. 16:31).

Dit alles is ons zoo bekend, dat de vraag wel bij sommigen zal opkomen: Is het nu noodig hierover te schrijven? Dat weten we allen toch al lang?

Ik zou met een wedervraag willen antwoorden: Hoe komt het toch, dat velen, die het al lang weten, toch niet zalig worden en niet zalig zijn?

Velen, die alles van het evangelie weten, blijven toch maar leven in de zonde.

Velen hebben geen zekerheid van de vergeving der zonden.

Vele kerkleden gaan ongetroost en triest hun weg. Zou dat niet hiervan komen, dat velen niet simpel, kinderlijk gelooven?

Gelooven is: alles voor waarachtig houden, wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft. Het voor waar houden, dat God om Christus' wil de zonden vergeeft.

Vast vertrouwen, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid geschonken is van God, uit louter genade, alleen om de verdienste van Christus wille.

Er stellig op rekenen, dat de HEERE doet, wat Hij belooft heeft.

Paulus beschrijft den weg der zaligheid aldus: „Indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus en met uw hart gelooven, dat God Hem uit de dooden opgewekt heeft, zoo zult gij zalig worden; want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met den mond belijdt men ter zaligheid.

Want de Schrift zegt: „Een iegelijk die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden” (Rom. 10:9, 10).

Vele broeders en zusters zitten hier met een moeilijkheid.

Ik hoor het iemand zeggen: Ik geloof het evangelie wel. Ik geloof, dat alles waar is, wat het evangelie belooft. Ik geloof wel de vergeving der zonden in het algemeen. Maar ik mis het persoonlijk geloof, dat mijn zonden vergeven zijn. Ik weet niet of Jezus mijn Zaligmaker is.

Wat is daarop te antwoorden? Zullen we zeggen, dat zoo iemand moet wachten op een bijzondere stem of inspraak of aanwijzing van den hemel, waaruit hij mag opmaken, dat Jezus ook zijn Zaligmaker is?

Of zullen we zoo iemand trachten duidelijk te maken door allerlei kenmerken op te sommen, dat hij toch wel echt het persoonlijk geloof heeft?

Ik denk, dat de Schrift ons dezen weg niet wijst.

Ik zou willen wijzen op de belijdenis van Petrus in Matth. 16.

Hij belijdt: „Gij zijt de Christus, de Zoon des leventen Gods”.

Dan antwoordt de Heere Jezus niet: „Petrus, dat is nog maar een geloof-in-het-algemeen. Dat is nog niets. Nu moet gij nog leeren gelooven, dat Ik voor u persoonlijk de Christus ben”.

Maar de Heiland zegt: „Zalig zijt gij, Simon Bar-Jona, want vleesch en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, die in de hemelen is”.

Als Petrus zijn belijdenis uitspreekt, dan is hij toch zelf daarbij betrokken? Hij meent toch wat hij zegt en gelooft oprecht in den Heere?

Nu dat is genoeg. Ook nu nog voor ons.

Wie oprecht, meenens, van harte het evangelie van Jezus Christus gelooft is daar zelf toch bij betrokken? Als dat niet het geval is dan praat men maar wat,

Hoogleraren ter Synode I

(Nieuwe spelling).

Onze lezers weten: we hebben expres geen woord gezegd over de ineen bij een enkele tot „cause célèbre” gemaakte kwestie van „de hoogleraren ter synode”. We wilden enkele kerkelijke organen maar eens rustig laten uitpraten, met de een enkel kenmerkende vasthoudendheid van een denkbeeldige „Von Felsen”. We wilden hun de volle kans geven, de menschen, de leden der mindere vergaderingen, te beïnvloeden. En we wilden de synode met de ingediende voorstellen maar eens rustig laten klaarkomen. Men moest nimmer kunnen zeggen, dat van de kant der hoogleraren zelf iets ondernomen was, dat op een op-de-voorgroondschuiving van eigen persoon leek. Het aantal misverstanden is in een grotere kring altijd al hoog genoeg; hoeveel te meer dan in een tijdelijk versamalde als de onze.

We hebben ook gezweigen, toen over deze materie enkele schrijvers, van wie we iets meer nuchterheid of zelfkennis (in de aanwijzing van Van-Velzen-gevaren) of billijkheid verwacht hadden, zich in het debatje mengden, en, we geloven, daarmee de geest van enkele nuchtere en hartelijk meelevende afgevaardigden 'n tikje geïnfecteerd hebben. We lieten het zelfs over onze kant gaan, toen een broeder, die in deze te Amersfoort geen meerderheid had kunnen vinden voor zijn gevoelen, toch nog probeerde door een publiek advies aan de roepende kerk zijn mening te laten gelden. Er was in de hele affaire een en ander, dat ons liet denken: dit verteert zichzelf wel.

Maar nu op de hoofdzakelijke zaak zonder enige beïnvloeding onzerzijds beslist is, willen we wel eens wat zeggen. 't Is nu de tijd wel, want we zijn nog niet helemaal klaar voor de toekomst. Ik spreek er liever nu over, inplaats van over een paar jaar, als er misschien weer kerkboddelijk over gehandeld gaat worden tegen de volgende synode. Ik kan nu beter mijn mening geven: 't gevaar van misverstand is nu tot zijn minimum gereduceerd. En, zoals we elders in dit nummer reeds te verstaan gaven: er „zit” niets, en er „zit” ook niets persoonlijks. Dat heeft er ook nooit gezeten. De lucht is wat dat betreft nog even zuiver, bij mijn weten althans, als in de laatste jaren steeds het geval geweest is.

zonder dat men meent wat men zegt.

Men beleeft wonderlijke dingen bij den arbeid in de gemeente. Ik herinner me menig gesprek met een broeder of zuster, die met deze dingen zat. We spraken dan een heelen tijd over den HEERE. En over wat Hij in Zijn Woord beloofde. Over de weldadigheid en trouw van den God des Verbonds. Over de vergeving der zonden en het eeuwige leven, dat God uit genade schenkt. Over de verzoening door het bloed van Christus. Over de zorg des HEEREN voor Zijn volk. Ook over den toorn Gods over de goddeloozen.

Bedoelde broeder of zuster twijfelde niet of dit alles was waar.

Maar tenslotte was de verzuchting: Wist ik nu maar of ik daar deel aan heb.

Mijn antwoord was dan: Maar meent ge dan niet wat ge zegt?

Ge hebt van Gods genade gesproken en van den Zaligmaker.

Was dat maar ijdel gepraat? Was dat maar wat geredeneer?

Meent ge dat niet oprecht? Dan heeft het niet de minste waarde.

Dan gelooft ge er dus eigenlijk ook niets van.

Maar als ge oprecht meent wat ge zegt, laat u dan niet in de war brengen door menschen met hun eigenwillige wegen der zaligheid.

Gelooft gij het evangelie? Dan is het ook waar voor u.

Vertrouw maar op Gods beloften. Leef maar uit het geloof.

Dan komt ge niet beschaamd uit.

De moeilijke overgang van een zoogenaamd algemeen-geloof tot een persoonlijk-geloof kent de Schrift niet.

Nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart. Ge spreekt er over. Ge denkt er over. Ge gelooft het met uw hart.

Welnu: Dit is het woord des geloofs hetwelk wij prediken: indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus en met uw hart gelooven, dat God Hem uit de dooden opgewekt heeft, zoo zult gij zalig worden; want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met den mond belijdt men ter zaligheid.

Wat ook aan het geloof moge voorafgaan, waarmee het geloof moge gepaard gaan, wat er op het geloof moge volgen, het geloof zelf is van allesbeheerschende betekenis. Welgelukzalig zijn we, als we mogen zeggen: „Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal, en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben” (2 Tim. 4:7, 8).

H. J. J.

KERKELIJK LEVEN

We beginnen met een nuchtere opmerking: hoogleraren zijn er óók nog. Dat betekent deze keer:

a) de kerken hebben het recht van vrije beslissing om uit te maken, of ze hen willen vragen. Van dat recht der kerken blijven de hoogleraren af. Maar:

b) de hoogleraren hebben het recht van vrije beslissing om uit te maken, of ze, gevraagd zijnde, willen komen. En van dat recht der hoogleraren blijven de kerken af.

Hoogleraren willen graag bij mogelijkheid dienen. Maar ze zullen niet graag een knechtje worden. Een knecht (in kerkelijke zin), graag. Maar geen knechtje.

Dat betekent: ze laten rustig de kerken zelf beslissen, of deze de hoogleraren willen laten vragen door de roepende kerk. En, gevraagd zijnde, laten ze rustig, zolang er geen algemene regelen zijn, die van te voren vaststaan — voor elke synode de afgevaardigden zelf beslissen, op welke conditie zij de gasten willen laten binnenkomen. Dat moet natuurlijk vóór elke zittingenreeks vast staan; je gaat geen gast vragen voor een maandje gemeenschappelijke vacantie of conferentie in je zomerhuisje, of winterverblijf op te voren hem bekend gemaakte conditie, en dan ineens, midden in de maand, de condities veranderen.

De kerken hebben dus het volste recht, voor te stellen: vraag die gasten niet, en de afgevaardigden, in synode bijeen, hebben, desgevorderd, de taak, en dus het recht, om, vóórdat de gasten voor een bepaalde zittingenreeks gevraagd worden, te zeggen: wij zouden u willen vragen binnen te komen op die en die conditie.

Maar daarna hebben de gevraagde gasten helemaal het recht te beslissen of ze op de gestelde conditie willen komen, ja dan neen. Hoogleraren zijn vrij, te komen als ze gevraagd zijn, maar ook vrij, om weg te blijven. Ze kunnen verklaren: ik kom helemaal niet. Ze kunnen berichten: ik kom voor die en die bepaalde zittingen niet, of: ik doe graag mee, behalve voor die en die bepaalde affaire. Ze zijn volkomen vrij: niets verplicht hen, adviezen te geven aan een of andere vergadering.

Dat is v
Bij de k
En bij c
Wat de
tjes van l
staat tot i
en lijkt me
danus, en
tot op een
tegen Sch
daarom, ni
meer acht
in een (n
geen syn
laten we
den, die d
rustig doo
nen mee k
ren herha
en soms l
nen, werd
was, dat S
'n beetje
raar ver
niet goed l
zelf wil t
klachtjes,
dan kan h
Ik geloe
dat hoogle
van de al
woord). B
stelletjes,
beeld, als
leraren th
bepaalde v
't knopje v
even een v
ze dan met
middag" v
ren tot de
waarop me
durende a
zeker gebr
hoogleraar
die „beroe
vraag kun
zal een pr
denis vrag
de Bogomi
dende kerk
kerke?; of
denis: me
gaan op ee
ons een we
de vergad
simonie en
heid. En o
ter dwaash
dan moet
gróeien.
Zo krijg je
groeide e
spreking v
ling van:
schijnt, we
verdwene
kende zow
den: 't sp
ook niet,
beide: je c
de kwestie
Welnu,
stukje ver
standige e
levenswerk
beslissen, e
best te ku
af te wege
Weshalv
heeft voor
te doen o
neergelegd
der zitting
doen wete
we, nog ge
Hij heeft
want een
gelen, lukt
niet gepro
heid eist).
Maar d
alleen e
wilt u ons
heeft. Omc
geen beho
Maar een
meer. De
die kost m
hinderi
woord 2.
Natuurlij
de toekom
wijs zullen
en improv

en arbeid in de
spreek met een
zat. We sprake
ERE. En over
de weldadigheid
Over de verge
n, dat God uit
door het bloed
REN voor Zijn
de goddelooszen.
niet of dit alles

Vist ik nu maar
ge dan niet
en van den
dat maar wat
eft het niet de

nlets van.
egt, laat u dan
met hun eigen-

het ook waar
Leef maar uit

genaamd alge-
tent de Schrift

en in uw hart.
ver. Ge geloof

fs hetwelk wij
it belijden den
dat God Hem
gij zalig wor-
ter rechtvaar-
er zaligheid.

afgaan, waar-
t er op het ge-
an allesbeheer-
we, als we mo-
gestreden, ik
t geloof
d de kroon der
de rechtvaar-
en niet alleen
ning liefgehad
H. J. J.

ELIJK LEVEN

king: hoog-
Dat betekent

an vrije beslis-
n vragen. Van
oogleraren af.

recht van vrije
vraagd zijnde,
oogleraren

ijkheid dienen.
e worden. Een
geen knechtje.

kerken zelf be-
laten vragen
zijnde, laten ze

mene re-
staan — voor
beslissen, op

innenkomen.
ngenreeks vast
een maandje

entie in je zo-
ren hem
en dan ineens,

nderen.
recht, voor te
fgevaardigden,
de taak, en

voor een be-
n, te zeggen:
comen op die

e gasten hele-
e gestel-
n, ja dan
ls ze gevraagd
n. Ze kunnen
kunnen berich-
zittingen niet,
die en die be-
niets verplicht
e vergadering.

Dat is wel eens te veel vergeten.

Bij de kerken vóór de vrijmaking.

En bij de kerken na de vrijmaking.

Wat de eerste betreft: één van de sterkste staal-
tjes van kerkelijke groepsgeveinsdheid — straks in
staat tot algemene vergiftiging van de geest — leek
en lijkt me nog altijd het krokodillengehuil over Grej-
danus, en (toen ze deze maar lieten lopen vooral nog
tot op een paar weken geleden in een persartikelje)
tegen Schilder, omdat ze, de een hierom, de ander
daarom, niet meer of (voor één bepaalde kwestie niet
meer achter gesloten deuren) gedeeltelijk niet meer
in een (echte) synode wilden komen (dat ding, dat
geen synode, doch een brutaliteitsbravourak was,
laten we maar helemaal lopen). Hoewel dezelfde lie-
den, die dat later zo vreselijk zeiden te vinden, soms
rustig door vergaderd hadden zonder dat betrokkene-
nen mee kónden doen, en hoewel zij zelf of ande-
ren herhaaldelijk ervoor bedankten, advies te geven,
en soms in 't geheel niet of hoogst zelden versche-
nen, werd nu ineens het volk verteld, dat het zo erg
was, dat S. G. en K. S. niet gekomen waren. Het was
'n beetje minderwaardig. Niemand kan een hoogle-
raar verplichten, adviezen te geven. Als 't hem
niet goed lijkt, b.v. als men den tijd vermorst, of hem
zelf wil betrekken in geheim af te handelen aan-
klachten, om eens te kijken, hoe ver het gaan kan,
dan kan hij rustig verklaren: ik help u niet.

Ik geloof, dat ook na 1944 wel eens vergeten is,
dat hoogleraren van hun kant vrij zijn (met behoud
van de algemene plicht van Zondag 21, laatste ant-
woord). Ik denk aan enkele m.i. wat „malle“ voor-
stelletjes, die hier en daar gefabriceerd zijn. Bijvoor-
beeld, als men de gedachte opperde: laat de hoog-
leraren thuis, maar als je ze een keer voor een zeer
bepaalde vak-kwestie nodig hebt, druk dan even op
't knopje van de bel, laat ze dan even komen, laat ze
even een vraag van de praeses beantwoorden, en laat
ze dan met een „welbedankt professor, en verder goeie
middag“ weer vertrekken. Zulke voorstelletjes beho-
ren tot de reeks van al te simplistische improvisaties,
waarop men een paar jaar na iedere vrijmaking ge-
durende alle eeuwen rekenen kan. Ze bewijzen een
zeker gebrek aan realiteitskennis en realiteitszin. Een
hoogleraar krijgt in een normale synode nooit van
die „beroepskwesties“, die in een scherp gepunte
vraag kunnen gesteld en beantwoord worden. Nooit
zal een praeses aan de professor in de kerkgeschie-
denis vragen: meneer, adviseert u ons, restanten van
de Bogomilen op te zoeken als objecten voor de zen-
dende kerk van — laat ons zeggen: 's-Heer Arends-
kerke?; of aan de hoogleraar in de dogmengeschie-
denis: meneer, heeft Arius wel eens verstek laten
gaan op een synode, die hem citeerde en adviseert u
ons een weigering om te verschijnen voor een citéren-
de vergadering te noemen naar het voorbeeld van
simonie en onanie? arianie? Zulke vragen zijn dwaas-
heid. En op zulke vragen antwoorden ware nog gro-
ter dwaasheid. Nee, als je ergens in meespreken wilt,
dan moet je in de kwesties ingroeven. Ik herzeg: in-
groeven. Je moet erover praten en horen praten.
Zo krijg je de kans op oordeelsvorming, als langzaam
groeide en rijpingstijd behoevende slechts in samen-
spreking verwerfbare beneficie. Die naïeve voorstel-
ling van: „een druk op de knop, en een vakman ver-
schijnt, weer een druk op de knop, en hij is alweer
verdwenen“ is al te naïef. En tenminste ondergete-
kende zou, aldus opgeheld zijnde, beleefd antwoor-
den: 't spijt me wel, maar uw knecht weet het zó
ook niet, en doe maar geen moeite meer. Eén van
beide: je doet mee, of je doet niet mee. Je komt in
de kwestie, of je blijft er buiten.

Welnu, als we dat goed begrijpen, zijn we een
stukje verder. Hoogleraren moeten alleen maar ver-
standige en nuttige tijdsbesteding ten bate van hun
levenswerk zoeken. En ze zijn volkomen vrij, zelf te
beslissen, op welke manier zij oordelen, hun tijd het
best te kunnen besteden, d.w.z. een gevraagd offer
af te wegen op het punt van zijn nuttigheid.

Weshalve hij nu reeds het volgende meedeelt: hij
heeft voor deze éne synode zich bereid verklaard, mee
te doen op de basis van de in art. 13 Acta Kampen
neergelegde regeling. Hij heeft direct bij het begin
der zitting, waarin hij plaats nam, met een enkel woord
doen weten, een reserve te maken voor wat die nieu-
we, nog geen 24 uur oude, kersverse regeling betreft.
Hij heeft niet een debat over deze zaak aangevraagd,
want een kersvers besluit van een synode omver ke-
gelen, lukt toch niet en moet in de regel ook maar
niet geprobeerd worden (als het geen ongehoorzaam-
heid eist).

Maar dat neemt niet weg, dat ondergetekende
alleen aan de synode van Kampen op de vraag:
wilt u ons dienen, en dit op deze conditie? ja gezegd
heeft. Omdat 't de eerste keer was, en we aan moeite
geen behoefte hebben.

Maar een tweede keer doet ondergetekende het niet
meer. De manier van art. 13 Acta is de rechte niet,
die kost maar onnodig tijdverspilling en is een ver-
hinderende om te werken volgens Zondag 21, ant-
woord 2.

Natuurlijk zijn de kerken vrij, die conditie ook in
de toekomst zo te laten staan, al geloof ik, dat ze
wijs zullen doen, dit tweeslachtige en onduidelijke
en improvisatie-compromisbesluit van Kampen's eer-

ste adviseurloze dag op te ruimen. Maar dat moeten
ze zelf weten — zij hebben haar recht.

Alleen maar: professoren, die erg graag dienaren
zullen moeten willen zijn, doch geen ogenblik mario-
netten zullen mogen verdragen te zijn, en hun tijd
goed besteden moeten, zullen hun eigen vrijheid ook
behouden. Ondergetekende die cordiaal heeft meege-
werkt en blijft meewerken aan deze synode van Kam-
pen, zal een tweede maal geen gast zijn op deze kers-
verse condities van het nieuwe Kamper besluit.

Hij heeft er niets tegen, dan dat het hem onver-
standig en tweeslachtig dunkt.

Later wel eens over de gronden voor dit oordeel.
Dit artikelje is expres gehouden buiten de reeks
„Indrukken van de Synode“, omdat het niets te ma-
ken heeft met de Kamper synode, doch op de toe-
komst ziet en op tijd critiek wil geven voor later.

K. S.

Fiscus en Kerk

Den laatsten tijd is in de kerkelijke pers de vraag
opgeworpen of, en zoo ja, in hoeverre, kerkelijke bij-
dragen aftrekbaar zijn van het inkomen, alvorens
daarvoor door den Staat inkomstenbelasting wordt
geheven. In de fiscale literatuur heeft men deze
vraag bevestigend beantwoord, mits er door middel
van een notarieele schenkingssacte een persoonlijke
verplichting wordt gecreëerd, welke het karakter van
een periodieke uitkeering draagt, afhankelijk van het
leven of van een andere onzekere gebeurtenis. In de
praktijk is de vraag niet door ons hoogste rechtscol-
lege beslist en verzetten verscheidene belasting-inspec-
ties zich tegen een dergelijke aftrek. Mij lijkt de bo-
vengenoemde aftrekmogelijkheid gekunsteld uit wet-
gevingsoogpunt en onpractisch.

Bovendien ben ik van meening, dat het niet op den
weg van leden onze kerken ligt een dergelijke fiscale
bevoordeling te verkrijgen, vooral niet wanneer het
motief zou zijn, dat daardoor de kerkelijke bijdragen

ZOMER.

*Ik ben de gang van alle dag ontvlucht,
en heb weer als een gretig kind
de zoetheit van de klare dennenuit
geproefd. Ik heb de milde wind
gespeurd, zoals hij door de bomen ging
in dicht geritsel en ik zag
hoe 't fruit in overloed te rijpen hing
temidden van een zomerdag.*

*Des avonds hoorde ik het willig riet
bewegen, als een zachte zucht
en ving de tonen van een grillig lied
van ver. Een uil ging in zijn vlucht
onhoorbaar over, speurend naar zijn deel.
Een popel rustte wonderzucht
de onrust uit mijn moede hart en heel
voorzichtig liep ik door de nacht.*

*In kostbaar kleeid vond mij de morgenstond
en wekte mij met stralen goud;
die stroomden diamanten in het rond
waar nacht de takken had bedrukt.
En weer ving 't overal te leven aan
als Amen op het eeuwige Woord:
dat de getijden zó lang zullen gaan
tot God de wisseling verstoort.*

J. L. J.

kunnen worden verhoogd. Zonder degelijke gronden
kan ik niet inzien, dat en Dr A. Kuyper en Dr H.
Colijn (Saevis, 2e druk, blz. 564) verkeerd oordeelden,
dat het in den modernen tijd, ook op grond van wat
de geschiedenis van 1795 en de volgende jaren geleerd
heeft, volstrekt noodig is de financiële zelfstandig-
heid der kerk, en daardoor haar zelfstandigheid in
het algemeen, zeker te stellen. De gereformeerde ker-
ken hebben in verband hiermee ook nimmer predi-
kantstraktementen uit 's Rijks schatkist aangevraagd,
waartoe de Grondwet hun de mogelijkheid biedt. Om
deze zelfde reden lijkt mij een indirecte aan de ker-
ken gegeven steun via de belastingbiljetten hunner
leden principieel niet aanvaardbaar.

Er is echter een andere zaak, die onze aandacht
verdient, n.l. die betreffende een onbillijkheid in het
belastingrecht zelve ten opzichte van de oudendags-
en nabestaandenvoorziening welke, direct of indirect,
gefinancierd wordt door hen, die daarvoor geen aftrek
genieten. Tot deze behooren o.a. de regelingen ex art.
13 K.O. Dit vereischt eenige nadere toelichting.

Het systeem van het geldende Besluit op de Inkom-
stenbelasting (afkomstig uit den bezettingstijd en
gehandhaafd na de bevrijding, eerst krachtens nood-
recht, naar thans wordt aangenomen ook door het
stilzwijgend goedvinden van de Staten-Generaal, blij-
kende uit haar medewerking aan wijziging als had
dit besluit een normalen legalen grondslag) berust op
de gedachte, dat het billijk is, dat wanneer bepaalde,
inkomsten als zoodanig worden belast, de daarvoor
bestede kosten binnen vastgestelde grenzen van het
inkomen aftrekbaar zijn. Eenerzijds dus belasting,
doch anderzijds aftrek. Zoo stimuleert de Staat voor
zelfstandigen eigen oudendagsverzekering, b.v. door
middel van lijfrenten, hetgeen naar mijn meening in

dezen tijd van staatspensioenleuzen moet worden ge-
waardeerd. Daarnaast kunnen personen in dienstver-
band nog profiteren van de fiscale voordeelen van
pensioenregelingen. De cumulatie van deze voordeelen
ten opzichte van zelfstandigen werkt in vele geval-
len onbillijk en wijst op een van de vele niveleerings-
tendenzen van onzen tijd. In Ned-Indië kende men
b.v. deze cumulatie niet.

Voor oudendags- en nabestaandenvoorzieningen,
verstrekkt door kerken, liefdadige instellingen etc. be-
staat geen enkele faciliteit, immers niemand geniet
aftrek van de kosten daarvan, terwijl de geniet-
er (b.v. emeritus-predikant) wel inkomstenbelasting over
zijn emeritaatsgeld behoort te betalen.

Dit komt hierop neer: De staat helpt via de belas-
tingheffing de oudendags- en nabestaandenvoorziening
van zijn burgers financieren uit belastinggelden, op-
gebracht door alle burgers, geeft daarbij aan een be-
paalde groep de mogelijkheid van cumulatie van deze
hulp, doch onthoudt deze hulp geheel aan een andere
groep. Dit, terwijl de Grondwet bepaalt, dat in het
stuk van belastingen geen privilegiën worden verleend.
Volgens Prof. Buys (De Grondwet, II, blz. 588
— 606) is met genoemd grondwettelijk voorschrift het
meest dit belastingstelsel in overeenstemming, waar-
bij de verdeling van de lasten tot de draagkracht der
belastingsschuldigen in een goede verhouding staat.
Mij dunkt, dat dit hier niet het geval is en dat er geen
sprake is van gelijkheid voor de wet. Bij de kerken
liggen deze voorzieningen immers zoo, dat de ge-
meentelieden de gelden opbrengen, waaruit de rege-
lingen van art. 13 K.O. worden gefinancierd. Deze
leden kunnen geen aftrek bekomen, terwijl de emerita-
taatsgelden zijn belast. De onbillijkheid springt te-
meer in het oog, als men zich de constructie indenkt
(die ik hier niet wil aanbevelen, integendeel!) van
een gegoed gemeentelid, dat lijfrentepremie betaalt
voor een voorziening voor een predikant, in welk ge-
val de premie van het inkomen van den betaler mag
worden afgetrokken. De Hooge Raad sprak op 8 No-
vember 1950 uit, dat in een dergelijk geval deze af-
trek wettelijk gegrond was. Door het voordeel van den
aftrek kan een hogere premie worden voldaan dan
zonder haar en dus een hogere uitkeering worden
verkregen.

De onbillijkheid zou om belastingtechnische rede-
nen, die ik maar zal laten rusten, het eenvoudigst
worden ondervangen door een bepaling in te voeren,
op grond waarvan de uitkeeringen vrij van inkom-
stenbelasting waren, wanneer rechtens geen aftrek
kon worden genoten. Deze oplossing zou tevens het
voordeel bieden, dat zij aan de kerken de vrijheid liet
haar voorzieningen niet in den wettelijken vorm van
„lijfrente of pensioen“ te gieten (de vrijheid der ker-
ken houdt ook al verband met grondwettelijke rech-
ten), doch het karakter der „nooddrift“ van art. 13
K.O. bewaard zou kunnen blijven, en dat zij voor den
staat waarschijnlijk minder financieel nadeel zou op-
leveren dan wanneer in welken vorm ook een recht
op aftrek zou worden verleend.

Om mogelijk misverstand te voorkomen, wijs ik er
hier nog nadrukkelijk op, dat de vorenstaande sug-
gestie niet uitgaat van de gedachte om de kerken een
extra fiscaal voordeel te bezorgen boven andere in-
stellingen, doch van de gedachte, dat de oudendags-
en andere voorzieningen door de kerken etc. getroffen
in fiscaal opzicht niet behooren achter te staan bij
regelingen voor andere groepen der Nederlandsche
bevolking.

Mr L. ROELEVELD.

INDRUKKEN VAN DE SYNODE

* „Evangelist“

(Nieuwe spelling).

Ieder meelevend man weet, dat de zending een brede
plaats inneemt in het synodale agendum. En dat er wel
eens stemmen opgaan, die een pleit ervoor voeren, de
gebruikelijke naam „missionair dienaar des Woords“ te
vervangen door die van „evangelist“.

Als ik nu over deze aangelegenheid iets opmerk in dit
rubriekje, is dat niet verklaarbaar vanwege een of an-
dere in volle synode al opgedane indruk: de zaak is nog
niet in behandeling geweest. Neen, ik heb alleen maar
erover horen spreken in de „wandelgangen“ der synode,
en ook nog wel in ander verband. En onder het spreken
en horen spreken kwam de idee op: daar kon je wel eens
wat over schrijven in „De Reformatie“. Niet uitputtend,
want dat zou andere copie verdringen, wat op dit ogen-
blik ongewenst is, maar bij wijze van enkele losse op-
merkingen.

Voor mezelf geloof ik namelijk, dat het ongewenst zou
wezen, als een synode op de voorstellen of voorstellen
inging van hen, die zeggen: noem speciaal zo'n „zen-
dend“ voortaan uitsluitend „evangelist“, want dat wil de
bijbel, en als we het nalaten, dan verzuimen we, een ge-
paste erkenning van een vroeger toch wel van Godsweg
ingesteld, door de eerste kerk in ere gehouden, apart,
en scherp van andere diensten onderscheiden ambt daar-
aan te geven. We zijn dan in verzuim.

Voor mijn besef nu is tegen deze redenering wel wat
in te brengen.

Om te beginnen: je moet zo'n nieuwe en officiële naam
alleen invoeren als iedereen goed overtuigd is, althans
als we allemaal goed de tijd gehad hebben om overtuigd
te raken. Daar is het nog ver vandaan. Bovendien: je
moet een nieuwe, ingrijpende wijziging in taalgebruik
alleen invoeren, als je redelijke grond hebt voor het ge-
loof, dat je straks opkomend misverstand of voorkomen,
of genezen kunt. Is dit hier zo? Ik bedoel: stel, dat wij,